

Kárxana hám shólkemler (fermer hám diyxan xojalıqlarınan basqa) (2019 jil yanvar ayında)

2019 jıldıń yanvar ayında Qaraqalpaqstan Respublikasında 417 kárxanalar hám shólkemler jańadan ashılǵan. Bul bolsa ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 87 ge kóp.

Bunıń natıyjesinde usı jıldıń basına salıstırǵanda hárekettegi kárxanalar hám shólkemler sanı 1864(13,3 %) ke ósken hámde olardıń ulıwma sanı 15897 ni quraǵan.

Mámleketimizde qolay isbilermenlik ortalıǵın jedel rawajlandırıw boyınsha unamı ózgerisler ámelge asırılıp atr. Óz ornında, isbilermenlik subektlerin mámleketlik dizimnen ótkeriw hám esapqa qoyıw boyınshada nızamshılıqta zárúrli qararlar qabil etilip, mámleketlik dizimnen ótkeriw hám esapqa qoyıwdı avtomatlashtırılǵan sisteması basqıshpa-basqısh islep chıqılmaqta hám turmısqa engizilmekte.

Bul bolsa xalıqtıń hám sırt-el investolarınıń jeke biznesin jolǵa qóyıwda hám rawajlandırıwda tiykarǵı qural bolıp xızmet etedi.

Ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha kárxana hám shólkemler sanı, birlikte
(fermer hám diyxan xojalıqlarınan basqa)

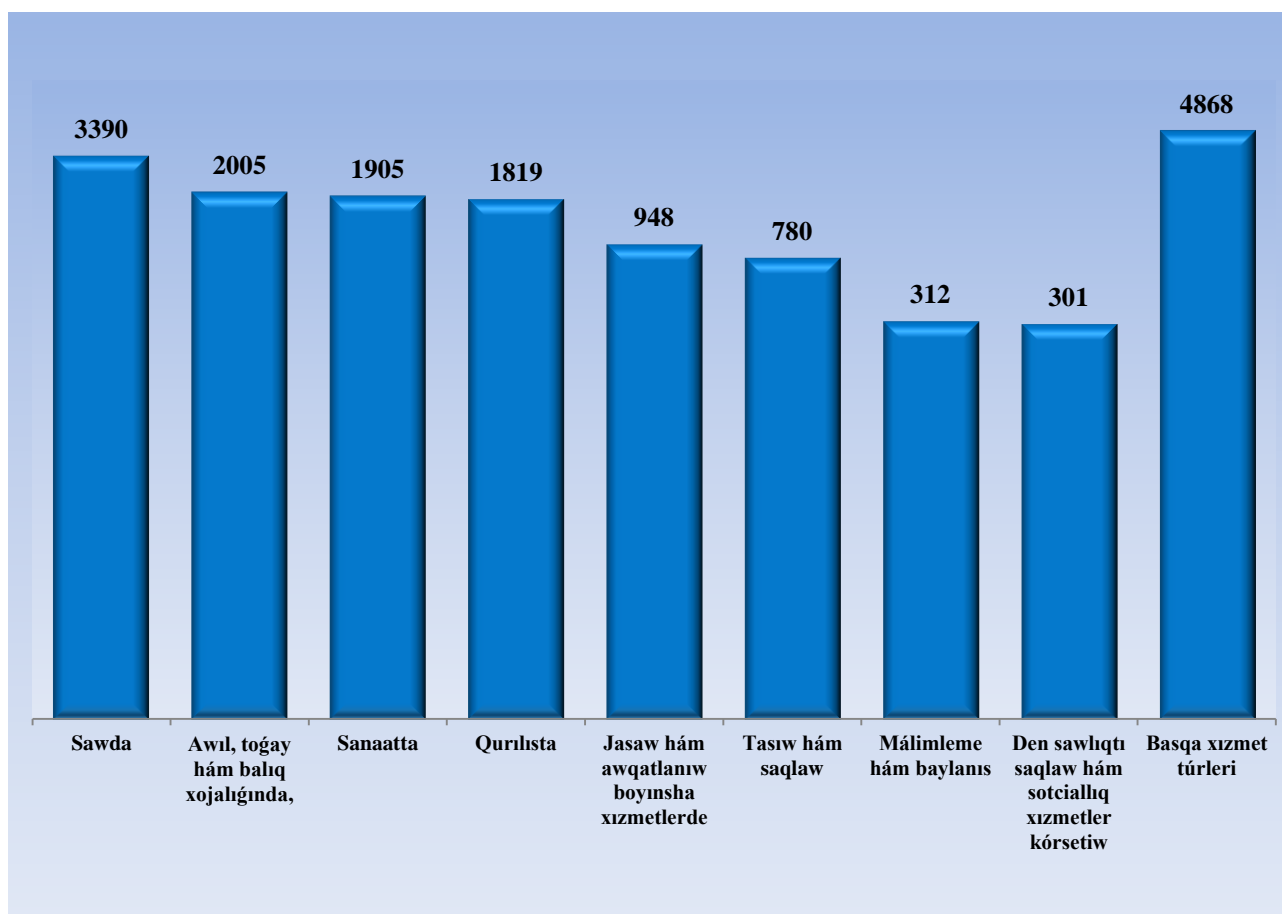
Tarmaqlar atı	Dizimnen ótken	Hárekettegi	Jańadan ashılǵan
 Awıl, toǵay hám balıq xojalıǵında,	2005	1930	40
 Sanaatta	1905	1857	72
 Qurılısta	1819	1788	96
 Sawda	3390	3290	134
 Tasıw hám saqlaw	780	756	9
 Jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerde	948	917	23
 Málimleme hám baylanıs	312	296	4
 Den sawlıqtı saqlaw hám sotcialıq xızmetler kórsetiw	301	296	4
 Basqa xızmet túrleri	4868	4767	35

Dizimnen ótken yuridik tárepler.

2019 jıldıń 1 yanvar jaǵdayına 16328 kárxanalar hám shólkemler dizimnen ótken bolıp, ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha 20,8 % sawdada, 11,7 % sanaatta, 11,1 % qurılısta, 12,3 % awıl, toǵay hám balıq xojalıǵında, 5,8 % jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerde, 4,8 % tasıw hám saqlawda, málimleme hám baylanısta 1,9%, den-sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiwde 1,8 % hám 29,8 % basqa xızmet túrlerine tuwrı keledi.

Ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha dizimnen ótken kárxana hám shólkemlerdiń sanı, birlikte
(fermer hám diyxan xojalıqlarınan basqa)

Dizimnen ótken kárxana hám shólkemkerdi rayonlar boyınsha kóretuǵın bolsaq eń kóbi Nókis qalası (5201), Tórtkúl (1662), Beruniy (1346), Ámudarya (1195) hám Ellikqala (1024) rayonları úlesine tuwrı keledi. Eń kem Moynaq (302), Taxtakópir (306) hámde Shomanay (391) rayonlarında gúzetiw múmkin.

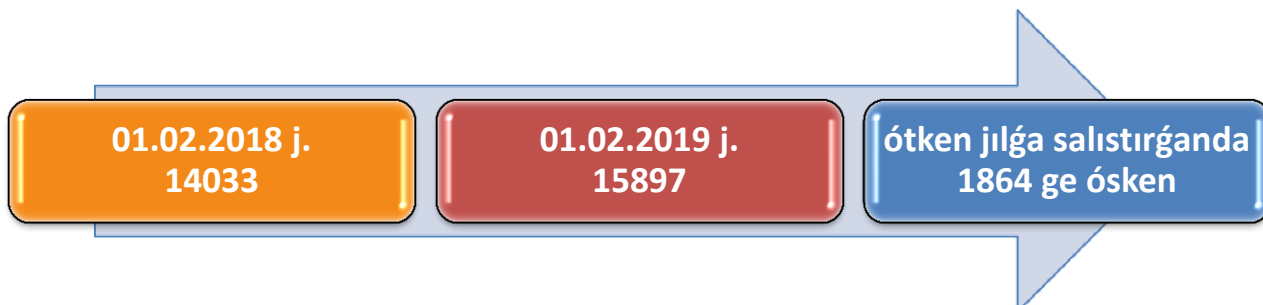
Dizimnen ótken kárxanalardıń jıllar kesiminde sanı, birlikte.

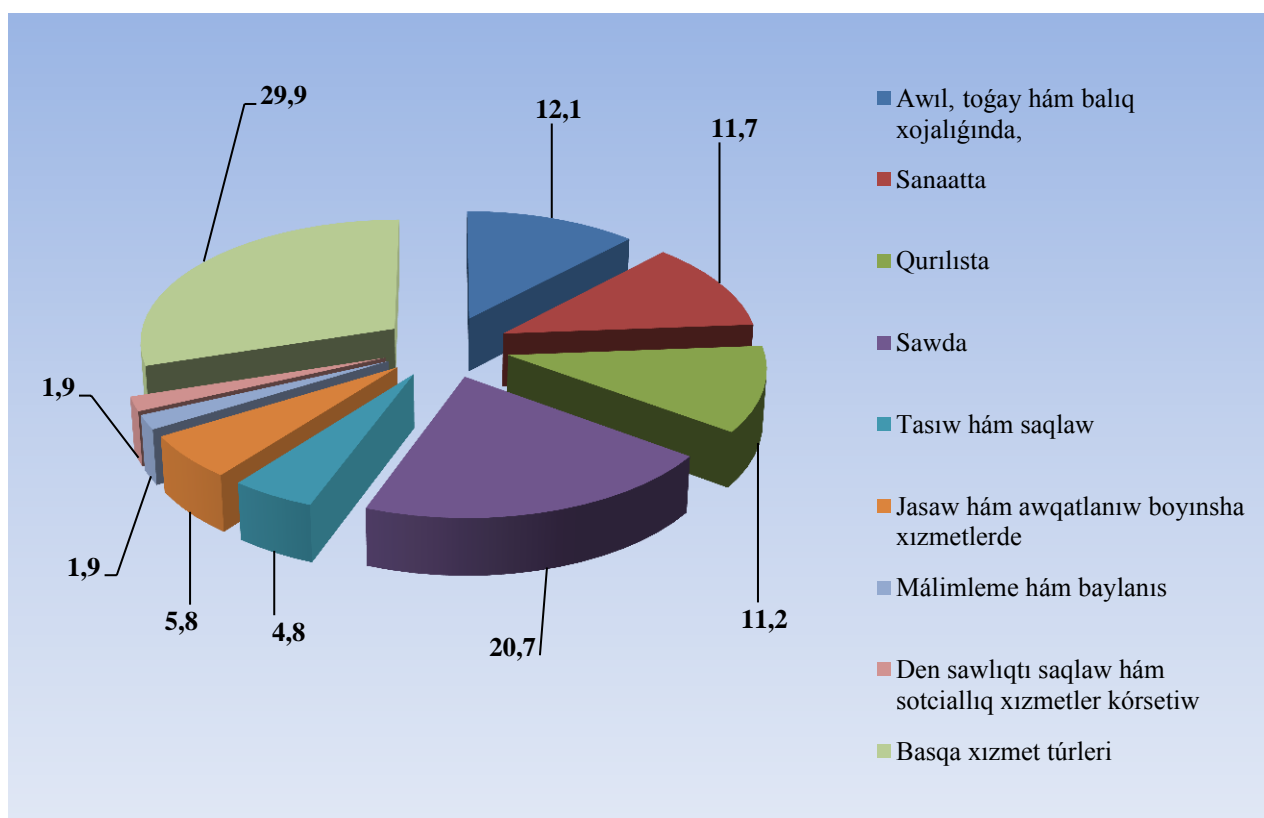
✚ Hárekettegi yuridik tárepler.

Hárekettegi kárxana hám shólkemlerdiń sanı 15897 nı qurap, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 1864 yaǵnıy (13,3 %) ke ósken.

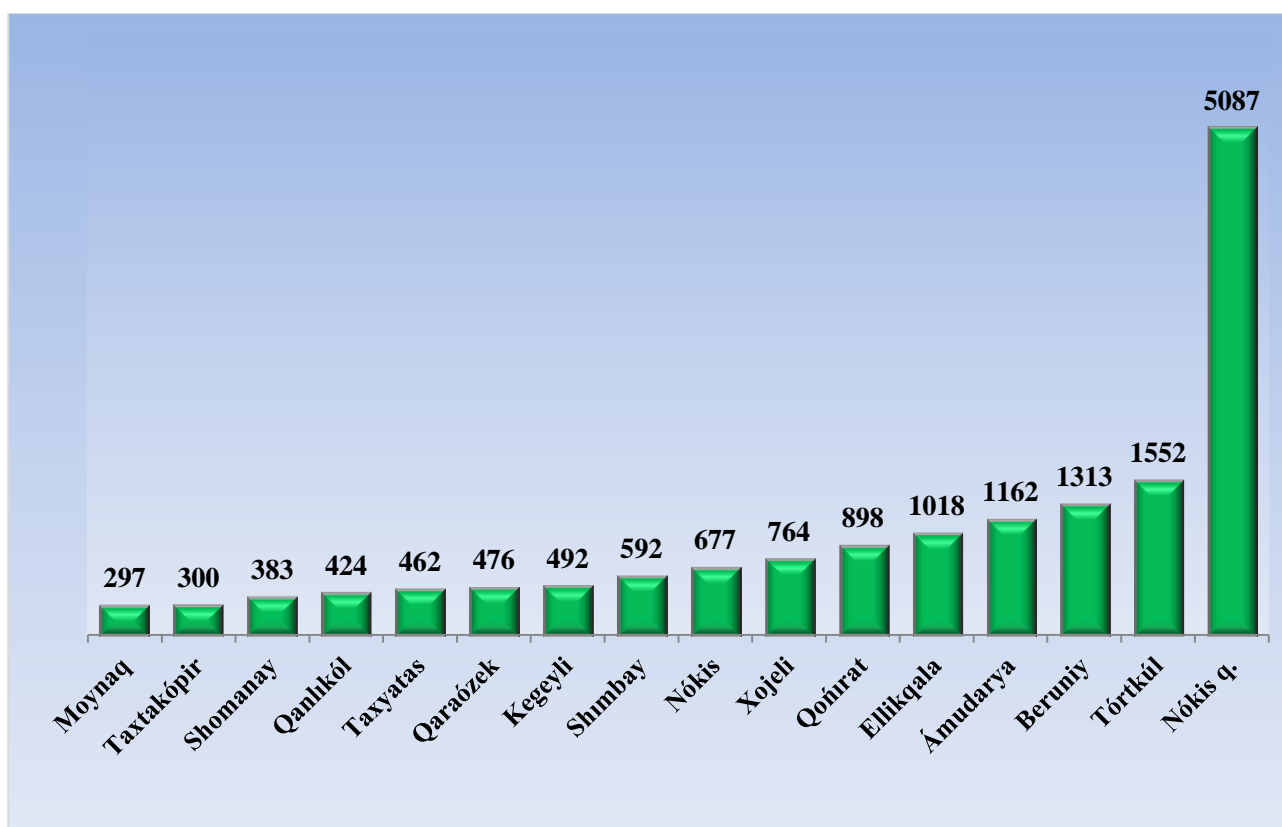
Ekonomikalıq xızmet túrleri kesiminde jámi hárekettegi kárxana hám shólkemlerdiń ulıwma sanına qaraǵanda 20,4 % sawdada, 11,5 % sanaatta, 11,2 % qurılısta, 12,1 % awıl, toǵay hám balıq xojalıǵında, 5,8 % jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerde, 4,8 % tasıw hám saqlawda, málimleme hám baylanısta hámde den-sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiwde 1,9 % ten hámde 29.9 % basqa xızmet túrlerine tuwrı keledi

Ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha hárekettegi yuridik táreplerdiń úlesi, %
(fermer hám diyxan xojalıqlarınan basqa)

Hárekettegi kárxana hám shólkemlerdi rayonlar boyınsha kóretuǵın bolsaq eń kóbi Nókis qalası (5087), Tórtkúl (1552), Beruniy (1313), Ámudarya (1162) hám Ellikqala (1018) rayonları úlesine tuwrı keledi. Eń kemi Moynaq (297), Taxtakópir (300) hámde Shomanay (383) rayonlarında gúzetiw múmkin.

Rayonlar kesiminde hárekettegi kárxana hám shólkemler sanı, birlikte
(fermer hám diyxan xojalıqlarınan basqa)

Hárekettegi kárxanalardıń jıllar kesiminde sanı, birlikte.

01.02.2017 j.

• 13055

01.02.2018 j.

• 14033

01.02.2019 j.

• 15897

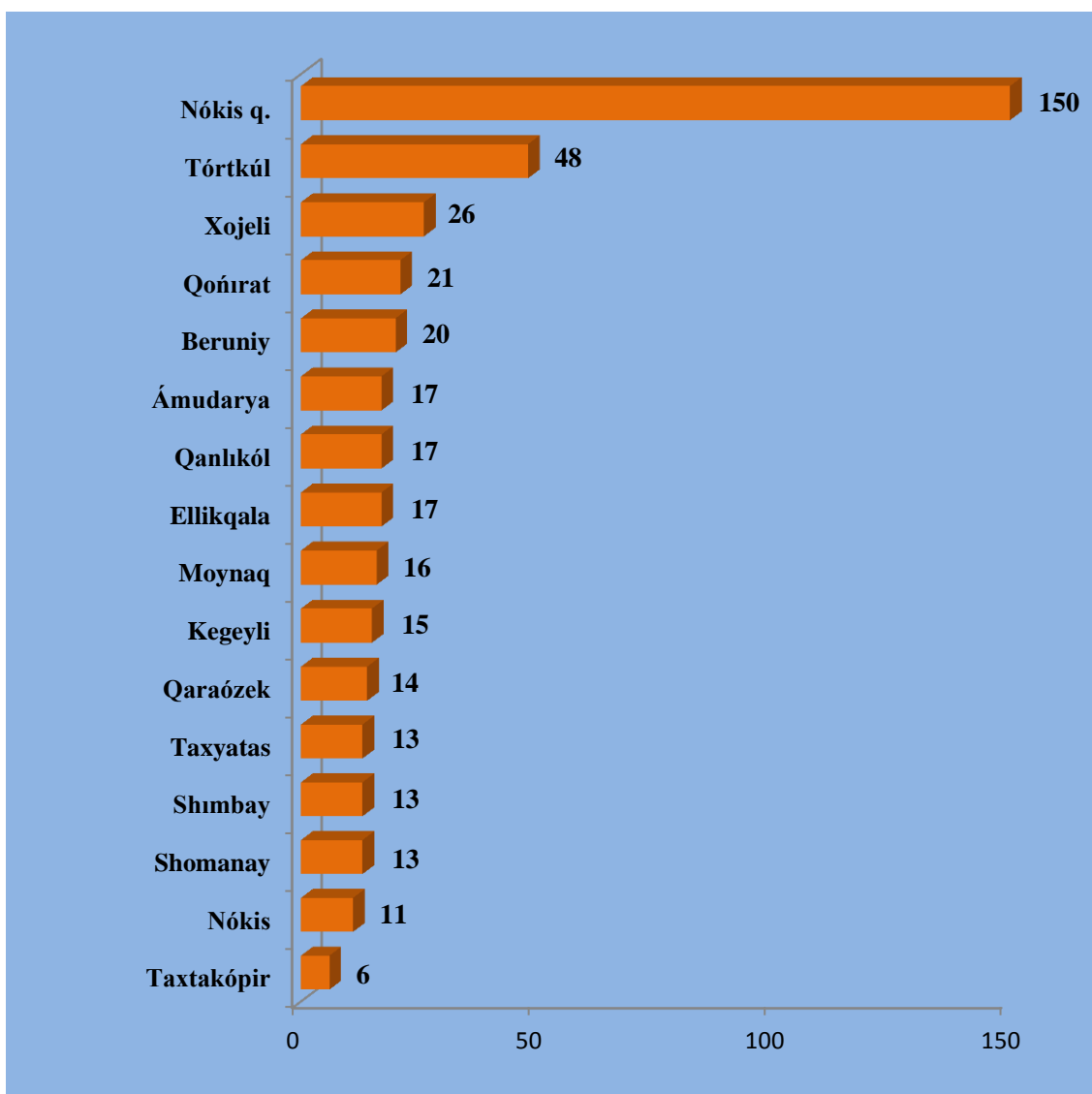

✚ Jañadan ashılǵan yuridikaliq tárepler.

(fermer hám diyxan xo`jalıqlarınan basqa)

2018 jil yanvar ayında 417 kárxana hám shólkemler jañadan ashılǵan bolıp, bul kórsetkish 2018 jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 26,3 % ke kóp. Eń kóp jañadan ashılǵan kárxana hám shólkemler Nókis qalasında (150), Tórtkúl (48), Xojeli (26) hám Qońrat (21) rayonları úlesine tuwrı keledi. Eń kemi Taxtakópir (6), Nókis (11) hámde Taxyatas, Shimbay, Shomanay rayonlarında (13 ten) jañadan ashılǵan kárxana hám shólkemlerdiń kórsetkishi pás dárejede ekenligin kóriwimiz múmkin.

Rayonlarlar kesiminde jañadan ashılǵan kárxana hám shólkemler sanı, birlikte *(fermer hám diyxan xojalıqlarınan basqa)*

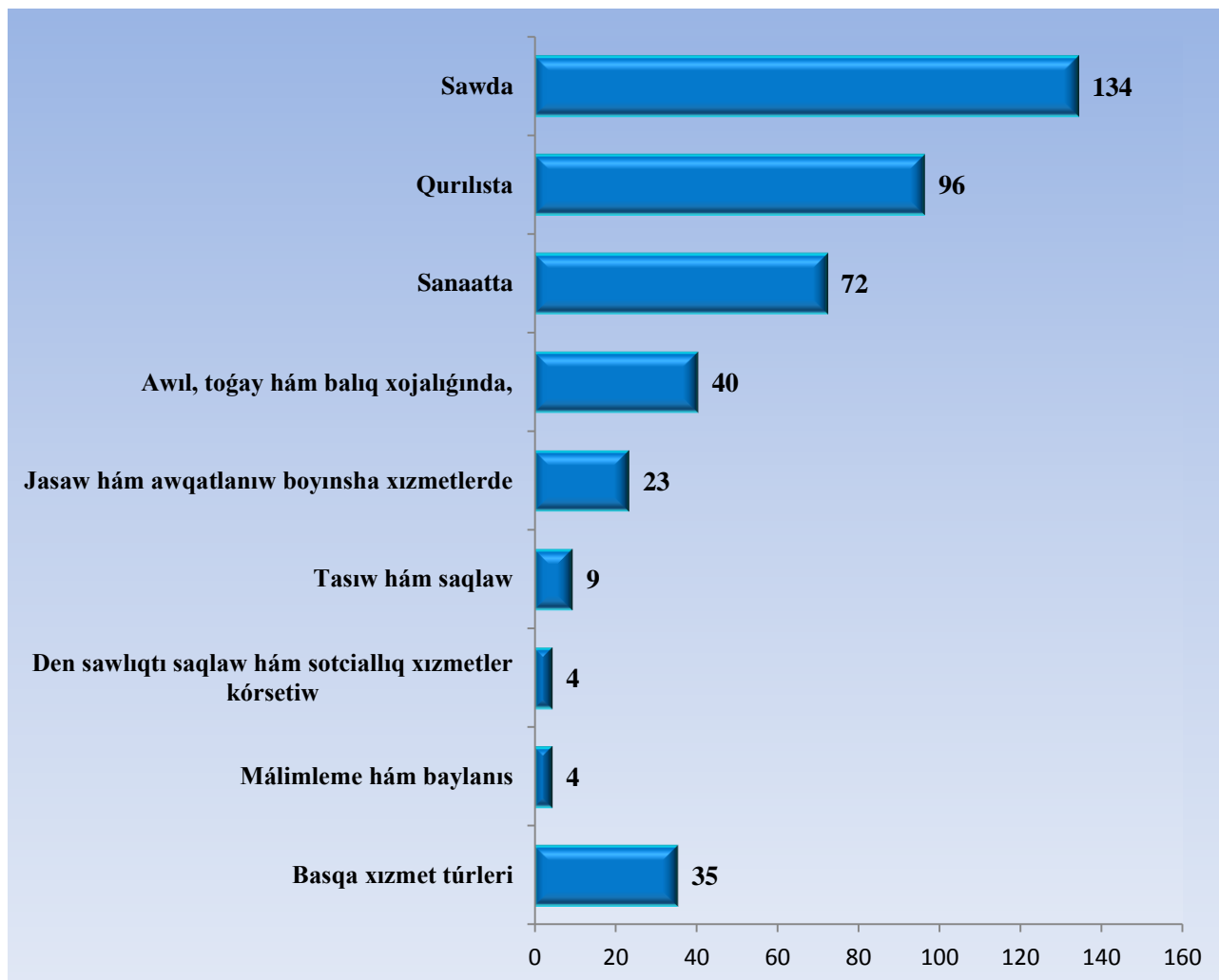

Ekonomikalıq xızmet túrleri kesiminde, eń kóbi sawdada (134), sanaatta (72), qurılısta (96) hámde awıl, toǵay hám balıq xojalıǵında (40) kárxana hám shólkemler jańadan ashılǵan. Eń kemi bolsa den-sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiwde) hámde málimleme hám baylanısta (4 uden), hámde tasıw hám saqlawda (9) taraw túrleri úlesine tuwrı keledi.

Jańadan ashılǵan kárxana hám shólkemlerdiń ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha jıllar kesiminde sanı, birlikte.
(fermer hám diyxan xojalıqlarınan basqa)

	01.02.2017 j.		01.02.2018 j.		01.02.2019 j.	
	Kárxana sanı	úlesi, %	Kárxana sanı	úlesi, %	Kárxana sanı	úlesi, %
Qaraqalpaqstan Respublikası	177	100,0	330	100,0	417	100,0
Sanaatta	46	26,0	37	11,2	72	17,3
Sawda	40	22,6	37	11,2	134	32,1
Awıl, toǵay hám balıq xojalıǵında,	29	16,4	48	14,5	40	9,6
Qurılısta	27	15,3	40	12,1	96	23,0
Jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerde	13	7,3	11	3,3	23	5,5
Tasıw hám saqlaw	8	4,5	8	2,4	9	2,2
Málimleme hám baylanıs	5	2,8	1	0,3	4	1,0
Den sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiw	1	0,6	9	2,7	4	1,0
Basqa xızmet túrleri	8	4,5	139	42,3	35	8,3

Jańadan ashılǵan kárxana hám shólkemlerdiń ekonomikalıq xızmet túrleri kesiminde sanı, birlikte.
(fermer hám diyxan xojalıqlarınan basqa)

Jańadan ashılǵan kárxana hám shólkemlerdiń jıllar kesiminde sanı, birlikte.

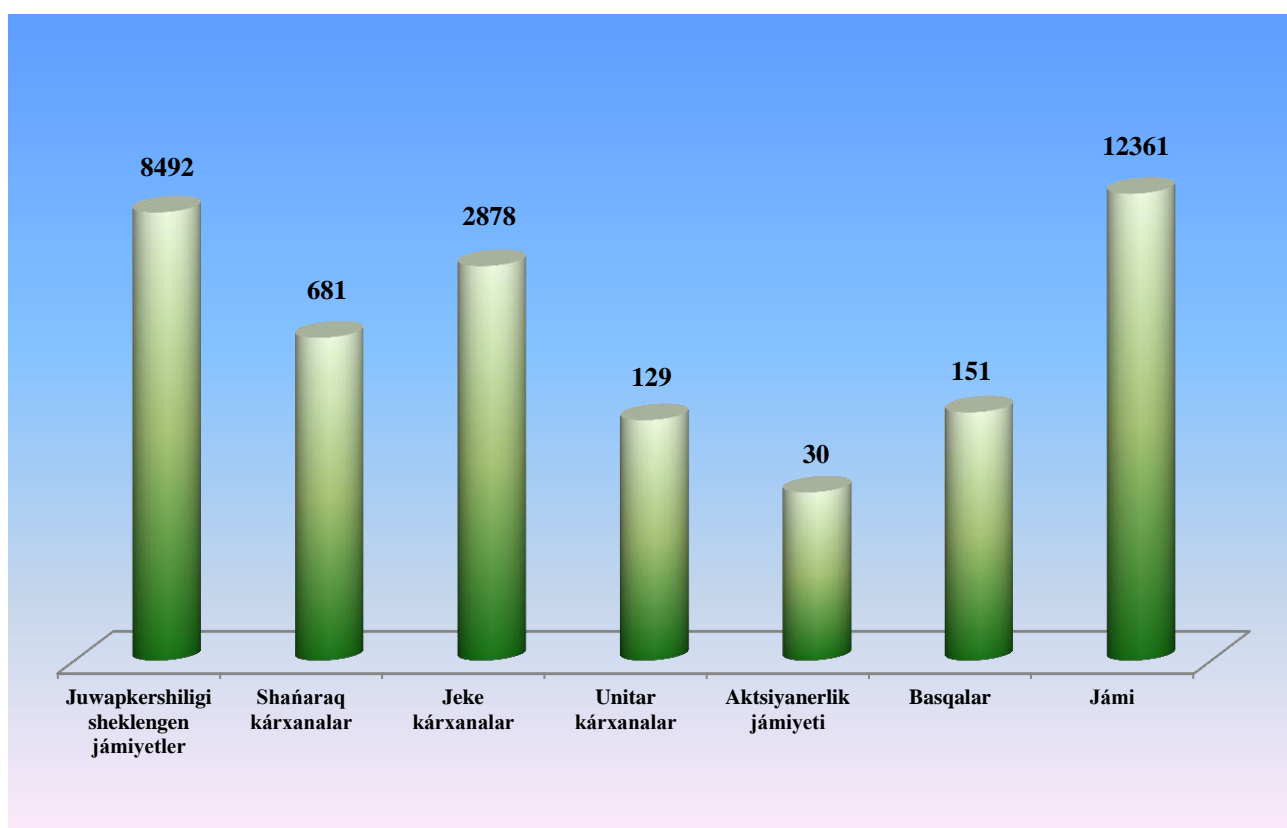

✚ Kommerciyalıq kárxanalar.

(fermer hám diyxan xo`jalıqlarınan basqa)

2019 jil 1 fevral jaǵdayına 12361 kommerciyalıq kárxana hám shólkemler háreket kórsetip atırǵan bolsa, sonnan jeke kárxanalar – 2878 di, shańaraq kárxanalar – 681 di, juwapkershiligi cheklengen jámiyetler – 8492 ti hám basqalar 310 dı quraǵan.

Klassifikatorı boyınsha hárekettegi kommerciyalıq kárxanalardıń ulıwma sanı, birlikte. *(fermer hám diyxan xo`jalıqlarınan basqa)*

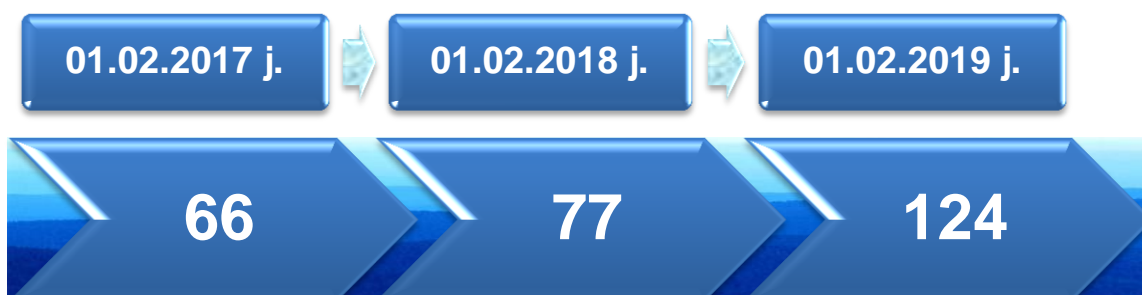
✚ Sirt el kapital qatnasındaǵı kárxanalar.

2019 jil 1 fevral jaǵdayına hárekettegi shet-el qatnasındaǵı kárxanalar sanı 124 ti quraydı. Ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 47 ke yaǵnıy 61,0 % ke ósken. Usı kárxanalardıń tiykarǵı bólegi Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federatsiyası, Qazaqstan Respublikası, Qubla Koreya Respublikası hámde Pakistan Islam Respublikası úlesine tuwrı keledi

Sirt-el kapital qatnasındađı háreketteđi kárxanalardıń
mámleketler kesimindeđi sanı, birlikte

Sirt-el kapital qatnasındađı háreketteđi
kárxanalar jıllar kesimindeđi sanı, birlikte

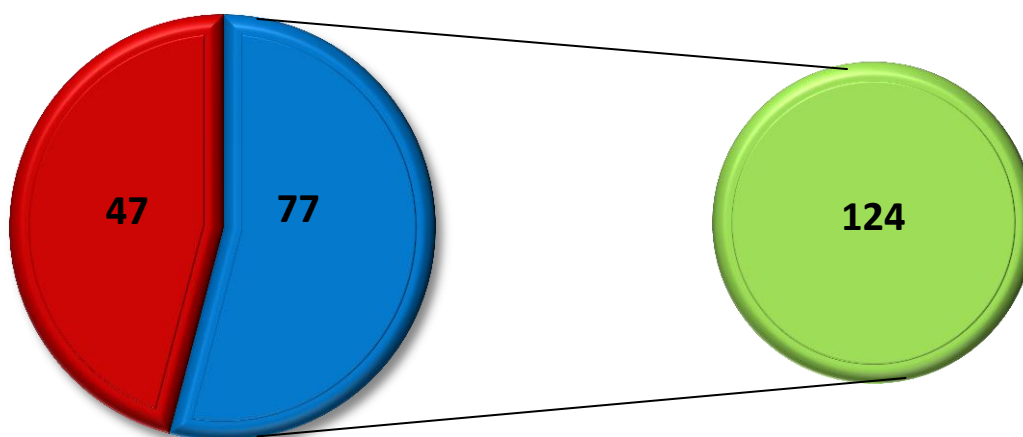

Soday-aq hárekettegi sirt-el qatnasındaǵı kárxanalardan 77 ni qospa kárxanalar, 47 si bolsa sirt-el kárxanaları bolıp esaplanadı.

Háreket kórsetip túrǵan sirt-el kapitalı qatnasındaǵı kárxanalar quramında qospa kárxanalar hám sirt-el kárxanalardıń sanı, birlikte

Qospa kárxanalar
Sirt el kárxanaları

Jámi sirt el kapital
qatnasındaǵı kárxanalar sanı

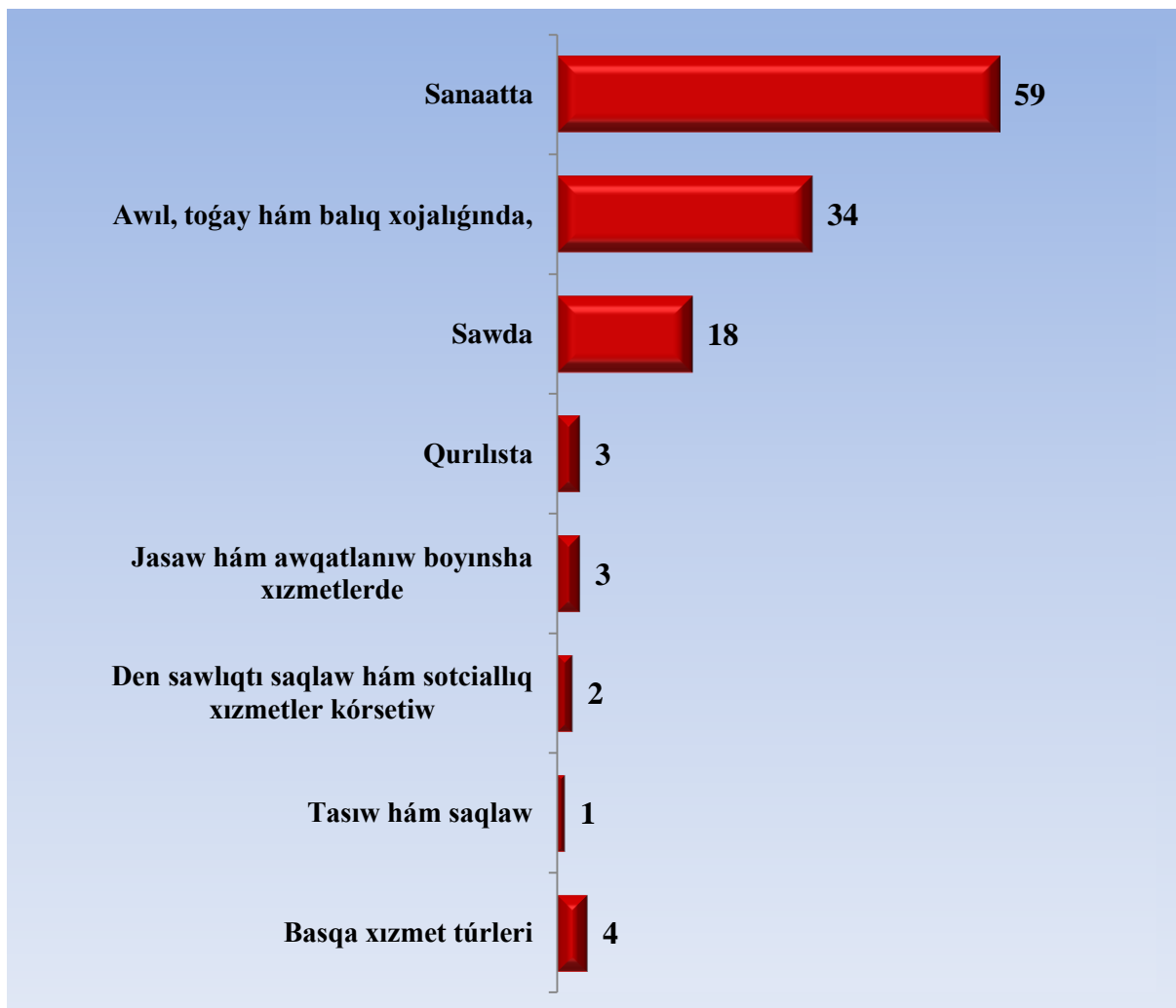
Shet-el kapitalı qatnasındaǵı kárxanalardıń tiykarǵı bólegi Nókis qalası (22 yaǵnıy 17,7 %), Moynaq (18 yaǵnıy 14,5 %) hám Taqiyatash (11 yaǵnıy 8,9 %) rayonları úlesine tuwrı keledi. Eń kem shet-el kapitalı qatnasındaǵı kárxanalar Tótkúl va Snomanay rayonlarında (2 uden 2,4%), Xojeli (3 yaǵnıy 2,4 %) hám Ellikqala (4 yaǵnıy 3,2 %) rayonları úleslerine tuwrı keledi.

Bul bolsa usı rayonlarda shet-el sherikleri menen birgelikte islesiwdi, investicyalardı tartıwda ámelge asırıwı lazım bolǵan ilajlardı elede rawajlandırıwdı talap etedi.

Egerde hárekettegi shet-el kapitalı qatnasındaǵı kárxanalardı ekonomikalıq xızmet túrleri kesiminde kóretuǵın bolsaq, eń kóbi sanaatta 59 (47,6 %), awıl, toǵay hám balıq xojalıǵında 34 (27,4 %) hámde sawdada 18 (14,5 %) quraǵan. Eń kemleri bolsa qurılısta hámnda jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerde 3 den (2,4 %), den-sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiwde 2 (1,6 %), tasıw hám saqlawda 1 (0,8 %) quraǵan.

Kórinip turǵanıday hárekettegi shet-el kapitalı qatnasındaǵı kárxanalardıń tiykar bólegi sanaat hámde awıl, toǵay hám balıq xojalıǵı xızmet túrlerine tuwri keledi. Sonday-aq, eń kemleri bolsa den-sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiwde hámde tasıw hám saqlaw xızmet túrlerine tuwri keledi.

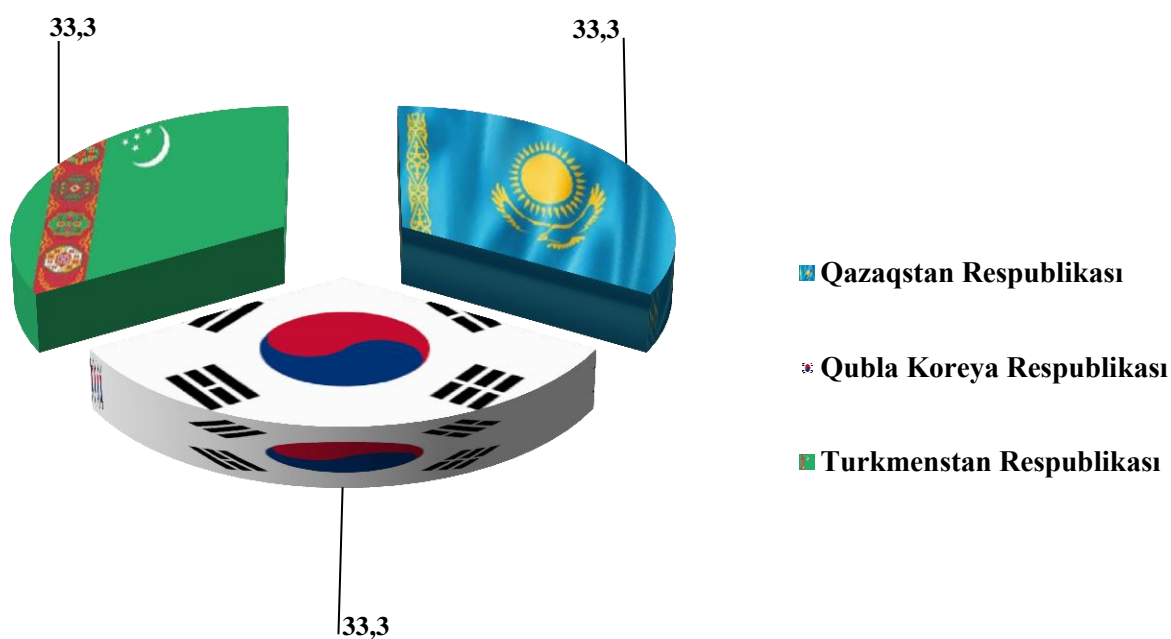
Ekonomikalıq xızmet túleri boyınsha hárekettegi shet-el kapital qatnasındaǵı kárxanalardıń sanı, birlikte

Jańadan ashılǵan shet-el kapital qatnasındaǵı kárxanalar.

2019 jıldıń yanvar ayında shet-el kapital qatnasındaǵı jańadan ashılǵan kárxanardıń sanı 3 tı quraǵan. Bunda, Qazaqstan Respublikası -1, Qubla Koreya Respublikası -1, Turkmenistan Respublikası – 1 shet-el kapital qatnasındaǵı kárxanalar jańadan dizimnen ótken.

Jańadan ashılǵan sırt-el kapital qatnasındaǵı kárxanardıń mámleketler kesimindeǵı úlesi, %

Jańadan ashılǵan shet-el kapital qatnasındaǵı kárxanardı ekonomikalıq xızmet túrleri kesiminde kóretuǵın bolsaq, tiykarınan awıl, toǵay hám balıq xojalıǵı (1) hámde sawda (2) xızmet túrleri úlesine tuwrı keledi.

**Jańadan ashılǵan sirt-el kapital qatnasındaǵı kárxanalardıń
ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha sanı,
ósiw dinamikasi**

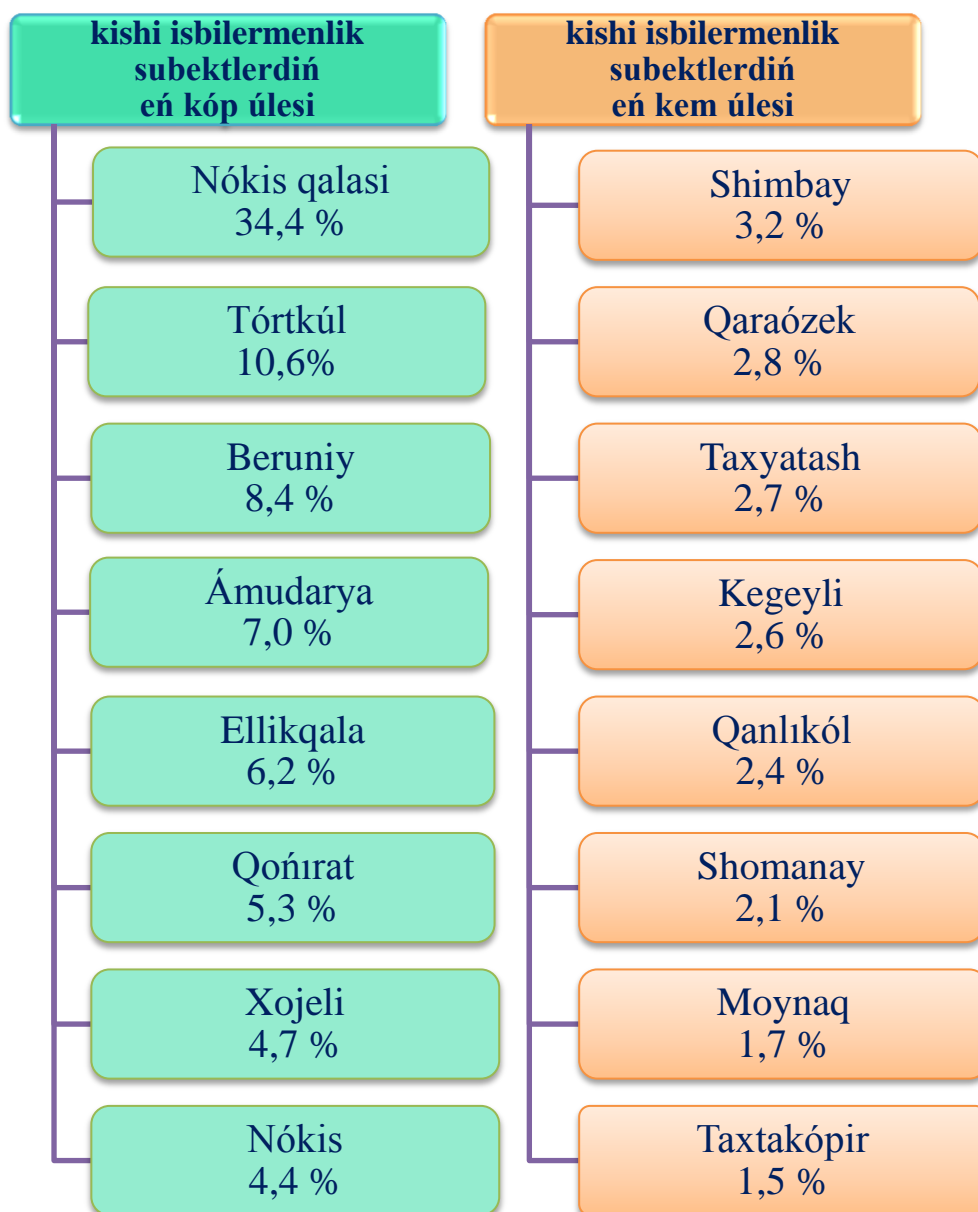
	2018 jil yanvar ayında		2019 jil yanvar ayında	
	Jámi	jámine salıstırǵanda %	Jámi	jámine salıstırǵanda %
Awıl, toǵay hám balıq xojalıǵında,			1	33,3
Sanaatta				
Sawda			2	66,7
Jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerde				
Qurılısta				
Den sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiw				
Tasıw hám saqlaw				
Basqa xızmet túrleri				

Kishi kárxana hám mikrofirmalar sanı.

(fermer hám diyxan xo`jalıqlarınan basqa)

2019 jıldıń yanvar ayında hárekettegi kishi kárxana hám mikrofirmalardıń sanı 12288 di quraǵan. Bul kórsetkich 2018 jıldin yanvar ayına qaraǵanda 14,6 % ge ósken. Hárekettegi kishi kárxana hám mikrofirmalardıń tiykarǵı bólegi , yaǵnıy 4232 (34,4 %) Nókis qalası, 1303 (10,6 %) Tórtkúl, 1035 (8,4 %) Beruniy hámde 861 (7,0 %) Ámudarya rayonları úlesine tuwri keledi.

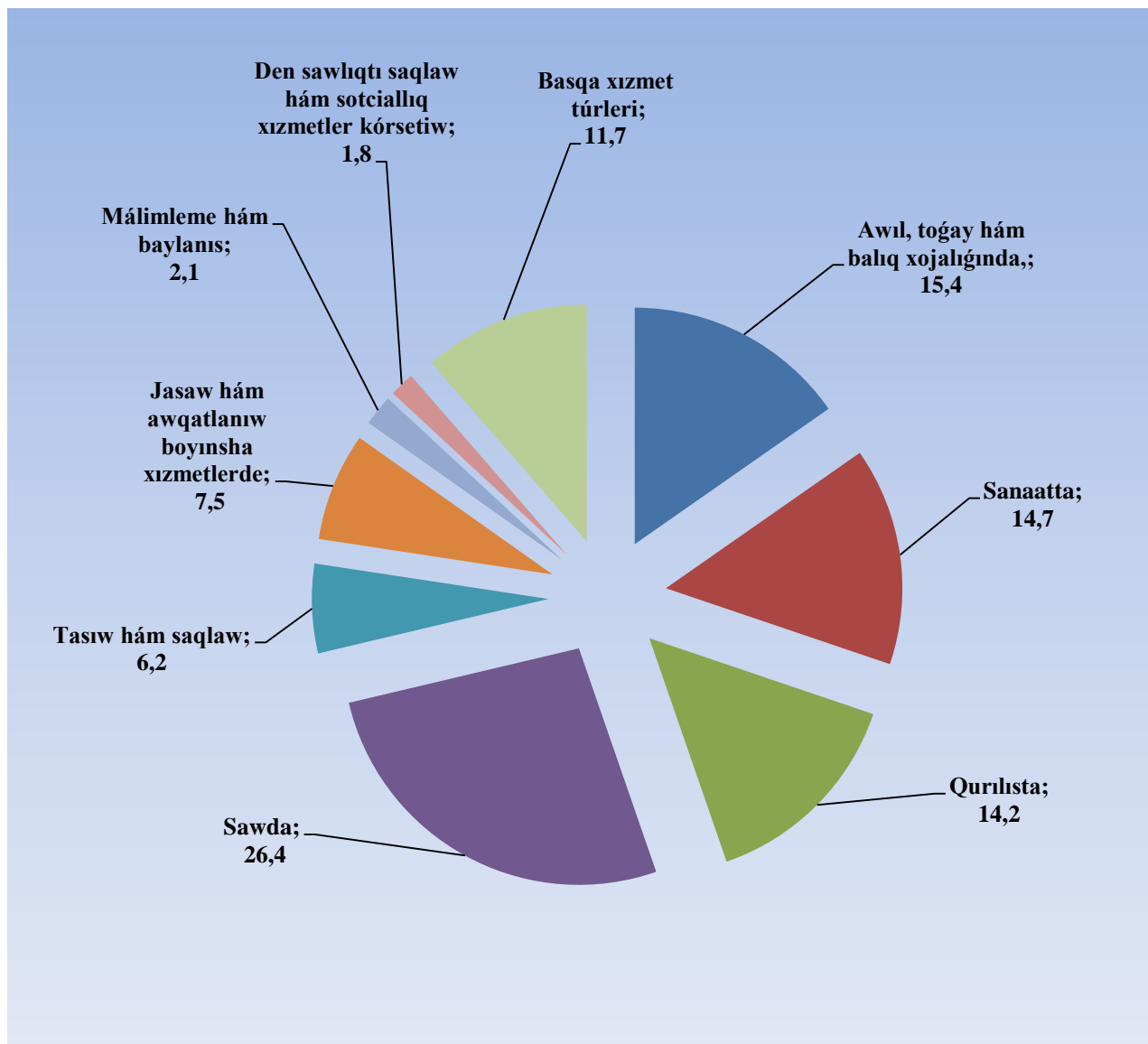

Ekonomikalıq xızmet túrleri kesiminde hárekettegi jámi 12288 kishi kárxana hám mikrofirmalardıń 3273 (26,6 %) – sawda, 1879 (15,3 %) - awıl, toǵay hám balıq xojalıǵında, 1828 (14,9 %) - sanaat, 1779 (14,5 %) - qurılıs, 912 (7,4 %) – jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmet túrlerine, 751 (6,1 %) – tasıw hám saqlaw, 258 (2,1 %) - málimleme hám baylanısta, 215 (1,7 %) - den sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiwde, sonday-aq 1393 (11,4 %) - basqa xızmet túrleri úlesine tuwrı keledi.

Kórinip turǵanıday, hárekettegi kishi kárxana hám mikrofirmalardıń tiykarǵı bólegi sawda hám awıl, toǵay hám balıq xojalıǵın xızmet túrleri tuwrı keledi.

Sonday-aq, eń kem úlesi bolsa den-sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiw hámde málimleme hám baylanıs xızmet túrleri tuwrı keledi.

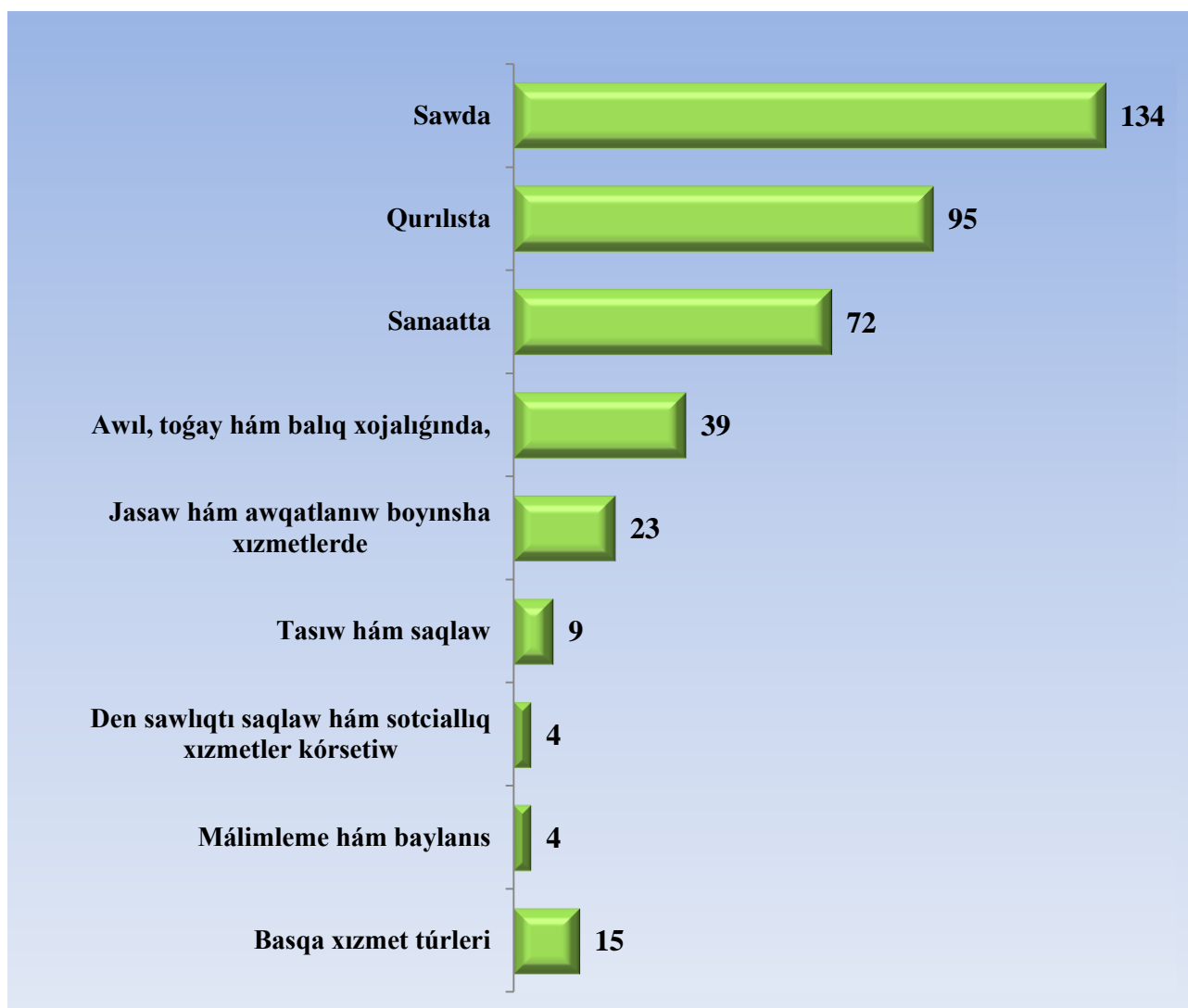
Hárekettegi kishi kárxana hám mikrofirmalardıń ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha ulesi, % te
(fermer hám diyxan xojalıqlarınan basqa)

2019 jıl yanvar ayında 395 kishi kárxana hám mikrofirmalar jańadan ashılǵan. Bul bolsa ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 84,6 % ke ósken. Eń kóp jańadan ashılǵan kishi kárxana hám mikrofirmalar Nókis qalası (142), Tórtkúl (44), Xojeli (26), Qońrat (20) hám Beruniy rayonlarında (18) úlesine tuwri keledi. Eń kemleri Taxtakópir (6) hámde Ellikqala (10) rayonlarında gúzetiledi.

Jańadan ashılǵan kishi kárxana hám mikrofirmalardıń ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha sanı, birlikte (fermer hám diyxan xojalıqlarınan basqa)

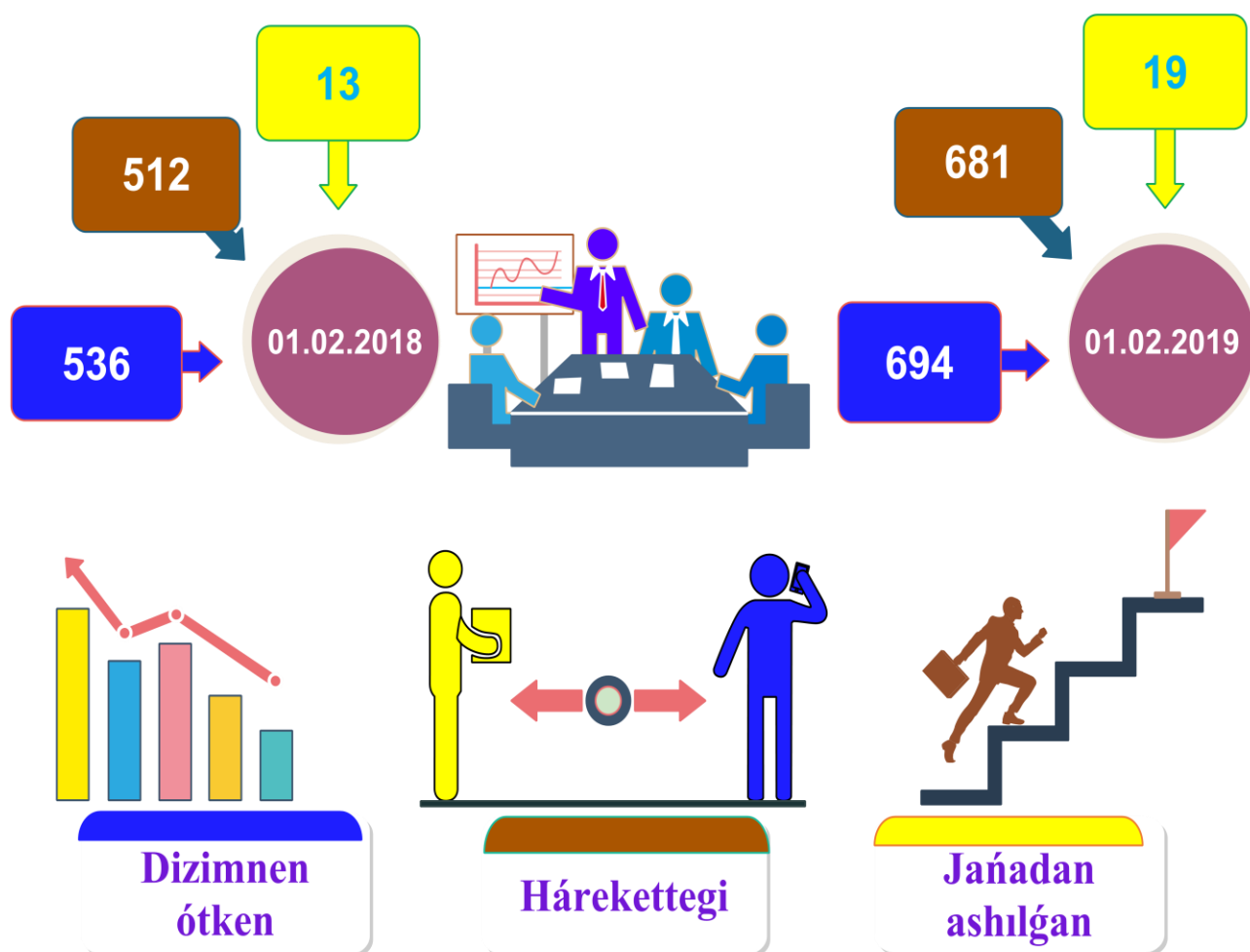
Ekonomikalıq xızmet túrleri kesiminde bolsa eń kóbi sawdada (134), sanaatta (72), qurılısta (95) hám awıl, toǵay hám balıq xojalıǵı, (39) jańadan ashılǵan. Eń kemi tasıw hám saqlaw (9), málimleme hám baylanısta hámde den-sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiwde (4 uden) jańadan ashılǵan.

Shańaraq kárxanaları sanı

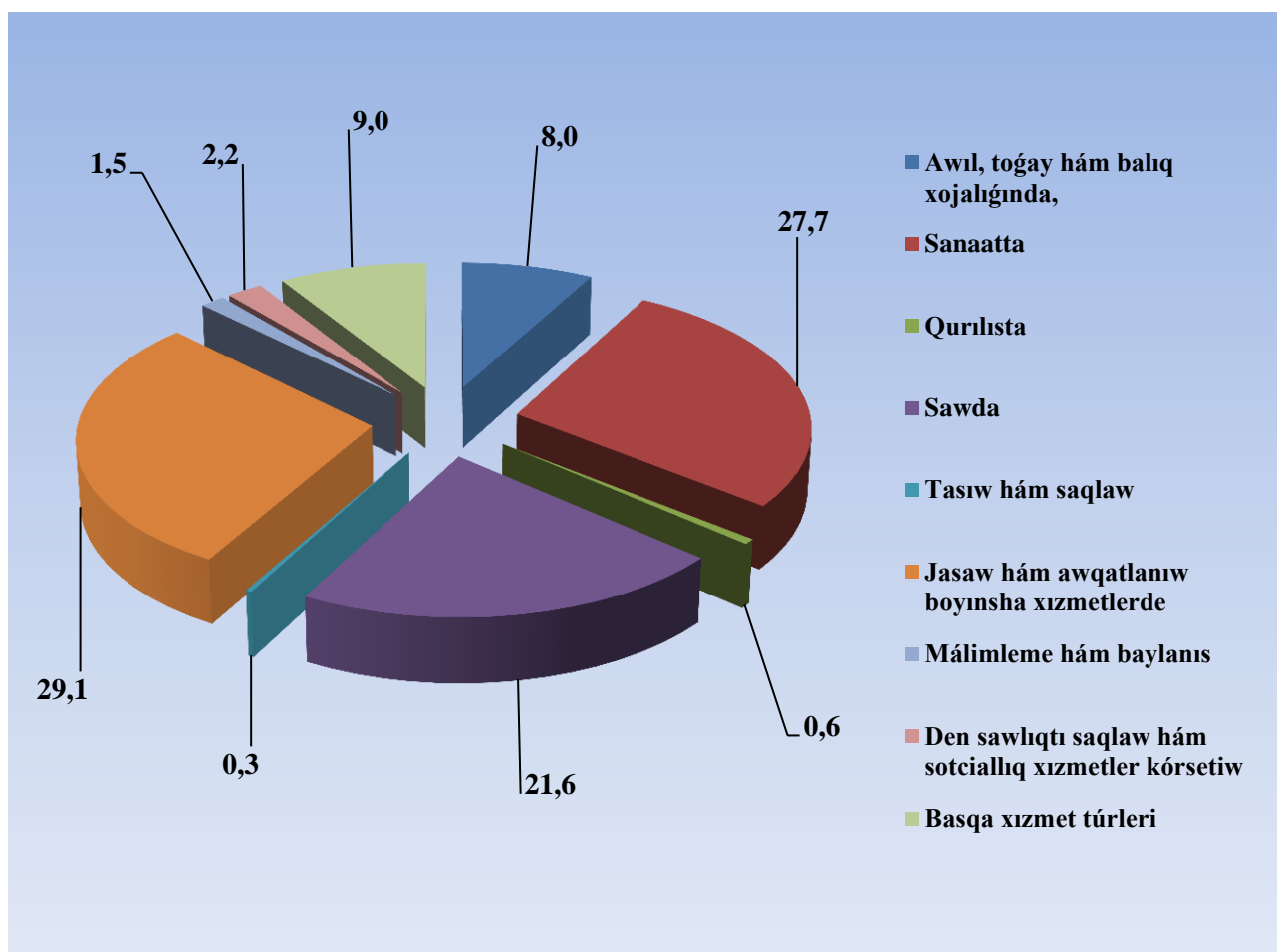
2019 jıldıń 1-fevral jaǵdayına mámleketlik dizimnen ótken shańaraq kárxanalar sanı 634 bolıp, olardan 681 yaǵnıy 98,1 % hárekette. Bul kórsetkich ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda mámleketlik dizimnen ótkenlerdiń hámde hárekettegilerdiń ulıwma sanı ortasha 31,2 % ke óskenligin aytıp ótiw lazım.

Shańaraq kárxanalar sanınıń ósiw dinamikası, birlikte

Hárekettegi shańaraq kárxanalarınıń ekonomikalıq xızmet túrleri kesiminde kórgenimizde olardıń 29,1 % yaǵnıy 198 jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmet túrlerine, 27,7 % yaǵnıy 189 sanaat, 21,6 % yaǵnıy 147 sawda, 8,0 % yaǵnıy 55 awıl, toǵay hám balıq xojalıǵı, 2,2 % yaǵnıy 15 den sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiwde, 1,5 % yaǵnıy 10 málimleme hám baylanısta, 0,6 % yaǵnıy 4 wi qurılısta, 0,3 % yaǵnıy 2 tasıw hám saqlaw hámde 9,0 % yaǵnıy 61 basqa xızmet túrleri úlesine tuwrı keledi.

Hárekettegi shańaraq kárxanalardıń ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha úlesi, %

Ekonomikalıq xızmet túrleri kesiminde kórgenimizde, en kóbi sanaatta hámde jasaw hám awqatlanıw xızmetleri, eń kemi bolsa den-sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiwde, qurılısta, tasıw hám saqlaw xızmet túrleri úlesine tuwrı keledi.

Saplastirilǵan kárxana hám shólkemler

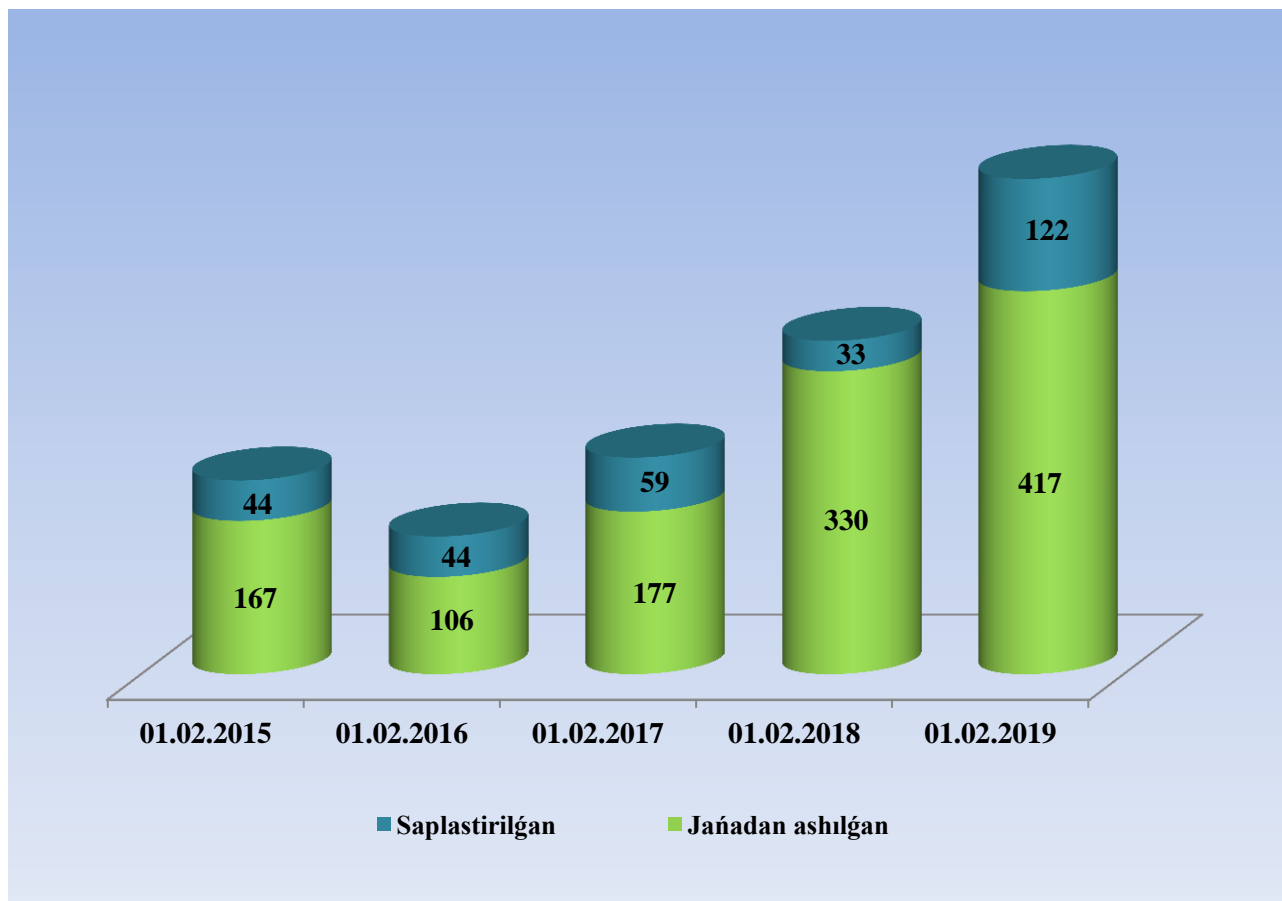
2019 jıldıń yanvar ayında jámi 122 kárxanalar hám shólkemler saplastırılǵan.

Bul kórsetkish ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda saplastırılǵan kárxanalar 89 kárxanaǵa ósken.

Álbette xojalıq júrgiziwshi subektlerdiń búgingi kún talaplarına maslasıw hám básekelesiwdi asırıwda mámleketimizde bir qansha unamlı ózgerisler kózge taslanıp, reformalar ámelge asırılmaqta. Buniń nátiyesinde mámleketimizde isbilermenliktiń búgingi kún bazarına maslasıw dárejesi artıp barmaqta.

Mısalı ushın 2017 jil yanvar ayında 59, 2018 jil yanvar ayında 33, 2019 jıldıń yanvar ayında 122 kárxanalar hám shólkemler saplastırılǵan.

**Saplastirilgan kárxanalar hám shólkemlerdiń
jillar kesiminde dinamikası, birlikte.
(fermer hám diyxan xojalıqlarınan basqa)**

Saplastirilgan 122 kárxanalardıń Ekonomikalıq xızmet túrleri kesiminde kóretuǵın bolsaq, 29 (23,8 %) sawda , 15 (12,3 %) awıl hám toǵay xojalıǵı, sanaat hám qurılısta 14 ten (11,5 %), 4 (3,3 %) tasıw hám saqlawda, 8 (6,6 %) jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerde, 2 (1,6 %) málimleme hám baylanısta, 1 (0,8 %) den-sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiwde hámde 35 (28,6 %) basqa xızmet túrleri úlesine tuwrı keledi.

Kórinip turǵanıday, saplastirilgan kárxanalardıń tiykarǵı bólegi sawda hámde awıl hám toǵay xojalıǵı xızmet túrlerine tuwrı keledi. Sonday-aq, eń kem úlesi bolsa málimleme hám baylanısta hámde den-sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmet túrleri úlesine tuwrı keledi.

Saplastırılğan kárxanalar hám shólkemlerdiń
ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha bólistiriliwi
(fermer hám diyxan xojalıqlarınan basqa)

	01.02.2018 jil		01.02.2019 jil		
	Jámi (birlikte)	jámine salıstırǵanda %	Jámi (birlikte)	jámine salıstırǵanda %	Parq, (+,-)
Jámi	33	100,0	122	100,0	89
<i>sonnan:</i>					
Awıl, toǵay hám balıq xojalıǵında,	4	12,1	15	12,3	11
Sanaatta	2	6,1	14	11,5	12
Qurılısta	2	6,1	14	11,5	12
Sawda	15	45,5	29	23,8	14
Tasıw hám saqlaw	1	3,0	4	3,3	3
Jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerde	6	18,2	8	6,6	2
Málimleme hám baylanıs	1	3,0	2	1,6	1
Den sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetler kórsetiw	0	0,0	1	0,8	1
Basqa xızmet túrleri	2	6,0	35	28,6	33

2019 jil yanvar ayında 97 kishi isbilermenlik subektleri saplastırılğan. Saplastırılğan kishi kárxana hám mikrofirmalardıń tiykarǵı bólegi 28 (28,9%) sawda, sanaat hám qurılısta 14 ten (14,4 %), awıl hám toǵay xojalıǵı, 13 (13,4 %), tasıw hám saqlawda 4 (4,1 %), jasaw hám awqatlanıw boyınsha xızmetlerde 8 (8,2 %), málimleme hám baylanısta 2 (2,1 %), den sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmetlerde hámde 1 (1,0 %) hámde 13 (13,5 %) basha xızmet túrleri úlesine tuwrı keledi